

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quòd vaticinatio de Christo, à nullo illorum qui in ecclesiasticorum numero
censentur, conficta sit, sed Erythraeae Sibyllae reuera existat, cuius libros
Cicero ante aduentum Christi, in Romanam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

CONSTANTINI ORATIO

Supremumq; orbi canet exitiabile carmen
Et subito Stygium chaos apparebit hiatu,
Regnantumq; Dei celebrabit turba tribunal.
Vndaq; sulphurea fluet alto ex æthere flamma,
Afflabit mortale genus insigne coruscans,
Trabs sancta in rectis animis optabile robur
Omnibus vna pijs vitæ melioris origo:
Rursus vesani dolor atque offensio mundi.
Collustrans vndis duodeno in fonte fideles.
Regnabit latè pascentis ferrea virga
Vnus & æternus Deus hic seruator & idem,
Xristus pro nobis passus quem carmina signant.

Atque ista in virginis animum diuinitus plane illabebantur ad prædicendû. Eam igitur ego Beatâ puto, quam Seruator vatem, ad diuinandû de sua in nos prouidentia, delegi.

Quòd vaticinatio de Christo, à nullo illorum qui in ecclesiasticorum numero censentur, conficta sit, sed Erythræe Sibyllæ reuera existat, cuius libros Cicero ante aduentum Christi, in Romanam linguam conuertit, cuius etiam Virgilius meminit, et partus virginii, sub enigmate arcanisq; verbis propter principum metum, mysterium celebrans.   **CAP. XIX.**

Verum multi sunt, qui nullam fidem ei adiungunt, idq; cum fateantur, Sybillam vatem Erythræam extitisse: Imo verò suspicantur nostræ religionis professorem, poetica non ignarum, ista carmina contexuisse, falsoq; inscripta esse, & inter Sybillæ oracula numerata: quæ sanè sententias perquam vtilis, cum ad nimiam voluptum licentiam circuncidendam, tum ad adytum recta ad temperantem, modestamq; vitam perducentem, aperiendum continent. Verum de huius rei veritate satis constat: quippe nostri homines, tempora adeo accurate & magno studio collegerunt, ut nemo possit suspicari, hoc poema post Christi in terras descensum editum fuisse, atq; illi propterea mendacij perspicuè conuincuntur, qui ista carmina non olim à Sybilla condita esse prædicant. Perpicuum enim est Ciceronem, istud

istud poema cum forte perlegisset in latinū conuertisse sermonem, suisq; scriptis attextuisse, quem ab Antonio rerum summa potito interfectum constat: Antonium autem ab Augusto, qui quinquaginta sex annos regnavit, superatum, Augusto item successisse Tyberium, cuius temporibus feruatoris aduentus mundo illuxit, & sanctissimæ religionis mysterium vigere cœpit, & noua secuta est populi propagatio. De qua arbitror eum, qui ex poetis Itolorum est facile præstantissimus, ita cecinisse.

Virgilii Maronis alia de Christo carmina, in quibus ostenditur per inuolucra quædam ac integumenta (væ poetis mos est) mysteriū enodatum. CAP. XX.

IAM noua progenies cælo demittitur alto.

Et iterum in alio Bucolicorum libro,
Sicelides musæ paulo maiora canamus.

Quid isto apertius? Addit enim. *Vltima Cumæi venit iam carminis ætas.* Cumæã vult plane Sybillam esse. Neque his contentus erat ille quidem, sed progressus est longius, adeo vt eius vti testimonio necessitas postulare videatur. Quid igitur dicit?

Magnus ab integro seclorum nascitur ordo.

Iam redit & virgo, redeunt Saturnia regna.

Quid ergo? Quæ est illa virgo quæ rediit? An nõ quæ plena & grauida facta est è spiritu sancto? Et quid obstat? quo minus puella hæc grauida è spiritu Dei, virgo maneat perpetuò? Reuertetur etiam Dominus ipse, qui virgo est, Secūdo, & orbem afflictum aduentu suo leuabit. Adiungit item poeta.

Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum

Desinet, ac toto surget gens aurea mundo

Castâ lucina faue.

Hoc duce, si quæ manent sceleris vestigia nostri,

Irrita perpetua soluent formidine terras.

Perspicuè igitur possumus intelligere etiam hæc, quæ dicta sunt, per allegoriam occultè his, qui vim verborum altius perquirunt, Christi diuinitatem sub aspectu subijcere: